

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/76/2020
Identifikačné číslo spisu:	6117215838
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:6117215838.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu RITRO Invest, s.r.o., so sídlom v Poprade, L. Svobodu 2493/52, zastúpeného JUDr. Milanom Sivým, advokátom so sídlom v Poprade, Nám. sv. Egídia 3006/116, proti žalovanému Hokejovému klubu Poprad, a.s., so sídlom v Poprade, Športová 1397/1, zastúpeného Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Poprade, Nám. sv. Egídia 40/93, o zaplatenie 5 000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 17 C 43/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. mája 2019 sp. zn. 19 Co 171/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Poprad č. k. 17 C 43/2017 v časti, v ktorej bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5 000,- eur s 5,05 % p. a. úrokom z omeškania a v časti trov konania z r u š u j e, rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. mája 2019 sp. zn. 19 Co 171/2018 v časti, v ktorej potvrdil rozsudok okresného súdu a v časti trov konania z r u š u j e a vec vracia Okresného súdu Poprad na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „prvoinštančný súd“ alebo „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 29. júna 2018 č. k. 17 C 43/2017 - 136 uložil žalovanému povinnosť I. zaplatiť žalobcovi sumu 5 000,- eur s 5,05 % p. a. úrokom z omeškania od 18. decembra 2015 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania. Výkonaným dokazovaním zistil, že Z. M. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli 17. decembra 2014 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej veriteľ prenechal žalovanému sumu 5 000,- eur za účelom úhrady mzdy zamestnancov, úhrady faktúr dodávateľom, hráčom a trénerom so splatnosťou do 17. decembra 2015. Z príjmového pokladničného dokladu vyplýva odovzdanie sumy 5 000,- eur na účely pôžičky Z. M. žalovanému do pokladne žalovaného. Z. M. uzavrel 6. decembra 2016 zmluvu o postúpení pohľadávky titulom predmetnej zmluvy o pôžičke a zároveň bolo žalovanému zaslané oznámenie o postúpení pohľadávky. Veriteľ vyzval žalovaného na vrátenie finančných prostriedkov výzvou zo 6. februára 2017 v lehote do sedem dní od doručenia výzvy, ktorú žalovaný prevzal 8. februára 2017, doposiaľ požičanú sumu žalobcovi nevrátil a preto súd žalobe vyhovel. O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a

o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 30. mája 2019 sp. zn. 19 Co 171/2018 I. pripustil, aby na miesto doterajšieho žalovaného HK Poprad, s.r.o., so sídlom v Poprade, Štefánikova 6 vstúpila do konania spoločnosť Hokejový klub Poprad, a.s., so sídlom v Poprade, Športová 1397/1, II. rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou bolo žalobe vyhovené potvrdil a žalobcovi priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že ak žalovaný popieral fyzické odovzdanie sumy pôžičky v hotovosti žalovanému, uvedená skutočnosť z vykonaného dokazovania nevyplýva a žalovaný uvedené tvrdenie ničím nepreukázal, práve naopak vykonaným dokazovaním bolo zistené, že k odovzdaniu sumy 5 000,- eur fyzicky aj došlo. K tvrdeniu žalovaného, že bolo potrebné zistiť analýzou hotovostných operácií v pokladni žalovaného, ako aj hotovostné výdavky, odvolací súd uviedol, že v konaní nebolo podstatným zistiť na čo boli požičané peniaze použité, ale postačovalo zistenie, že pôžička bola reálne vyplatená, čo vyplynulo z vykonaného dokazovania. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“). Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Pripustnosť dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f/ C.s.p. keď súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a zároveň aj § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., keď mal za to, že v danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Namietal, že súd prvej inštancie nevykonával navrhovaný dôkaz, ktorý jediný mohol preukázať ním tvrdené skutočnosti. Poukázal na to, že v konaní navrhoval vykonať dôkaz a to nariadením znaleckého dokazovania, v ktorom by znalec vykonal kompletnú analýzu hotovostných operácií v pokladni žalovaného a ktorým by sa preukázalo, či údajným hotovostným príjmom - vkladom zodpovedali aj hotovostné výdavky a či danému stavu zodpovedal aj skutočný stav v pokladni žalovaného. Uviedol, že k tomuto navrhnutému dôkazu súd prvej inštancie nezaujal žiadne stanovisko a teda ani nedal odpoveď na to, prečo k vykonaniu daného dôkazu nepristúpil, pričom žalovaný od počiatku tvrdil, že k reálnemu kontraktu nedošlo a preukázať uvedené bolo možné len vykonaním navrhnutého dôkazu. Poukázal na existujúceho prepojenie medzi pôvodným veriteľom (v tomto konaní svedok P. R.) a právnym predchodcom žalovaného a na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozsudku Obdo V 53/2003. Bol názoru, že v predmetnej zmluve o pôžičke išlo o simulovaný právny úkon, keď po formálnej stránke zmluva o pôžičke má náležitosti tejto zmluvy zákonom požadované, avšak medzi stranami bolo dohodnuté, že poskytnuté prostriedky sa vracajú nebudú a že v nich v skutočnosti ide o dar. Uviedol, že pôvodný veriteľ P. R. bol veriteľom pri 11 pôžičkách, avšak okrem toho došlo k uzavretiu obdobných zmlúv v rozpätí rokov 2013 až 2015 s mnohými inými fyzickými osobami, účelom ktorých bolo získať pre klub finančné dary na zabezpečenie jeho ďalšieho chodu.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy a súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Bol názoru, že vykonanie znaleckého dokazovania by nemalo v predmetnom prípade rozhodujúci význam pre ozrejmienie rozhodných a právne významných skutočností. K argumentácii dovolateľa ohľadne simulovaného právneho úkonu s tým, že „požičané“ prostriedky sa nebudú vracajú, lebo išlo údajne o dar uviedol, že uvedenú skutočnosť začal dovolateľ tvrdiť až v odvolacom konaní, na ktorú správne odvolací súd neprihliadol.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie je nielen procesne prípustné, ale aj dôvodné.

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon

prípúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Žalovaný v podanom dovolaní vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. namietal nevykonanie ním navrhovaného dôkazu - nariadenie znaleckého dokazovania, v ktorom by znalec vykonal kompletnú analýzu hotovostných operácií v pokladni žalovaného, vnútorne nekoherentné a neracionálne vyhodnotenie dôkazov (kvôli prisúdeniu rozhodujúceho významu zmluve o pôžičke a príjmovému pokladničnému dokladu zo 17. decembra 2014, na ktorých súdy založili svoje rozhodnutie, ignorovaním účtovných súvislostí ako aj ďalším okolnostiam, za ktorých k uzavretiu zmluvy o pôžičke došlo a to najmä uzatváranie ďalších zmlúv o pôžičke na strane žalovaného zastúpeného P.. R. R.).

11. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď dovolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

12. Ak všeobecný súd nevykoná dôkaz navrhovaný stranou konania, hoci tento má preukazovať takú, medzi stranami konania spornú skutkovú okolnosť, ktorá je pre meritórne posúdenie žalobného nároku významná, či dokonca rozhodujúca, znemožní tým strane konania uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces. Znamená to vo svojich dôsledkoch aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 168/2019).

13. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach viackrát dospel k právnomu záveru,

že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (napr. sp. zn. 4 Cdo 100/2018, 5 Cdo 202/2018).

14. Preto ak v posudzovanej veci boli skutkové a následné prijaté právne závery nižších súdov v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, na základe ktorých mali za nesporne zistené, že žalobca poskytol žalovanému žalované finančné prostriedky a tento ich žalobcovi nevrátil, a na potvrdenie tejto verzie poskytnutia finančných prostriedkov neakceptovali dôkazné návrhy dovolateľa (žalovaného) bez relevantných dôvodov, takže nezostalo zodpovedané, z akého dôvodu žalovaný uzatváral viaceré zmluvy o pôžičke, v ktorých na strane veriteľa vystupoval P. R. R. a na strane dlžníka žalovaný v mene ktorého konal taktiež P. R. R., došlo vyššie uvedeným ústavnoproceným deficitom v dôkaznom konaní v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. k porušeniu práva na spravodlivý proces. Na uvedenom základe sa najvyšší súd vo vzťahu k nevykonaniu dôkazov nezhodol so súdmi nižších inštancií v závere, že navrhovaného dôkazu - nariadenie znaleckého dokazovania, v ktorom by znalec vykonal kompletnú analýzu hotovostných operácií v pokladni žalovaného bolo nadbytočné s odkazom na to, že tento dôkaz by nič nové do veci nepriniesol.

15. Zásadám spravodlivého procesu zodpovedá tiež požiadavka, aby súdom urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené; v danej veci však titul poskytnutia finančných prostriedkov v oboch rozsudkoch súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu chýbal.

16. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C.s.p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C.s.p.). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, keďže nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu z existencie procesnej vady konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p.

17. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.